Ambities voor Noord-Holland

Publieksonderzoek Provincie Noord-Holland

EINDRAPPORT

Anker Solutions | BKB

Mei 2018

AMBITIES VOOR NOORD-HOLLAND

MANAGEMENTSAMENVATTING

Als onderdeel van de ontwikkeling van de Omgevingsvisie heeft de provincie in samenspraak met haar inwoners een hoofdambitie en een achttal deelambities geformuleerd op weg naar het jaar 2050.

- **De hoofdambitie 'balans tussen economische groei en leefbaarheid' geniet een gemiddelde aansprekendheid van 3.71 en zorgt daarmee voor duidelijke positieve trekkracht ('tractie' – deze ontstaat gewoonlijk bij een score van 3.50). De hoofdambitie genereert tractie in alle negen onderscheiden regio's. De onderlinge verschillen zijn overigens klein. In de regio Alkmaar toont men zich het meest enthousiast over het vinden van een goede balans tussen economische groei en leefbaarheid (gemiddelde aansprekendheid van 3.87), terwijl men in de regio Zaanstreek-Waterland daar het minst positief over denkt (aansprekendheid 3.53).**
- **Alle acht deelambities sorteren positieve tractie. De deelambitie 'Versterken van het Noord-Hollandse landschap' genereert de meeste tractie met een hoge gemiddelde aansprekendheid van 3.98. Daarna volgt op kleine afstand een groepje van drie deelambities op het terrein van klimaatbestendigheid, gezondheid en veiligheid (aansprekendheid in bandbreedte 3.90-3.91). Hierna volgt, wederom op lichte afstand, een verzameling deelambities op het gebied van duurzaamheid, met een aansprekendheid in de bandbreedte van 3.71-3.81.**
- **Er bestaat brede steun voor de sturingsfilosofie van de provincie Noord-Holland bij het realiseren van deze ambities. De provincie wil 'terughoudend zijn met regelgeving' en wil 'meer vertrouwen geven aan gemeenten en lokale initiatiefnemers'. Liefst 61 procent van de respondenten beoordeelt deze sturingsfilosofie positief. De emotionele verankering is echter beperkt, blijkend uit slechts 11 procent 'zeer positief' en de aanwezigheid van een omvangrijk segment 'niet positief en niet negatief' (31 procent).**

Aanvullend heeft de provincie – op weg naar het jaar 2050 – een vijftal min of meer autonome 'bewegingen' onderscheiden waarin verschillende ambities samenkomen.

- **De bewegingen 'nieuwe energie' (3.70) en 'natuurlijk gezonde landbouw' (3.65) genereren de meeste tractie.**
- **De bewegingen 'Een metropool in wording' (3.30), 'De stad als kloppend hart van de regio' (3.45) en 'Noord-Holland als schiereiland' (3.47) worden weliswaar positief gewaardeerd, maar genereren per saldo geen tractie onder de bevolking van Noord-Holland.**

Gezamenlijk geven deze resultaten de provincie Noord-Holland een sterke basis om de toekomst met vertrouwen tegemoet te kunnen treden.

Dit zijn de belangrijkste conclusies van een online survey-onderzoek onder 1.447 respondenten uit de provincie Noord-Holland. Hierbij zijn uitsplitsingen gemaakt naar de volgende negen regio's: Gooi en Vechtstreek, Kop van Noord-Holland, Alkmaar, IJmond, West-Friesland, Zuid-Kennemerland, Amstelland-Meerlanden, Zaanstreek-Waterland en Amsterdam. Het onderzoek werd verricht in opdracht van de provincie Noord-Holland. Het volgt op eerdere publieksmetingen in februari 2017 (*Verkenning Omgevingsvisie*) en juni 2017 (*Keuzes voor Noord-Holland*).

In het onderzoek zijn inwoners van de provincie bevraagd op hun steun voor de door de provincie geformuleerde hoofdambitie voor Noord-Holland in 2050, samen met acht deelambities en vijf bewegingen van de provincie. Bij de formulering hiervan heeft de provincie voortgebouwd op de inzichten uit de eerste twee publieksonderzoeken en de documenten die daartoe vervaardigd zijn, waaronder *Verkenningen NH2050* en *Koers NH250—Balans tussen economische groei en leefbaarheid*.

Het veldwerk werd verricht door NoTies uit Monnickendam, van 16 tot 21 maart 2018. Vragenlijst, analyse en verslaglegging werden verzorgd door Anker Solutions.

* * *

INHOUDSOPGAVE

Managementsamenvatting

Hoofdambitie 2050 oefent trekkracht uit op inwoners 5

Alle deelambities van de provincie sorteren tractie 6

Brede steun voor sturingsfilosofie provincie Noord-Holland 8

Vijf bewegingen: tractie voor grijpen economische kansen energietransitie en voor natuurlijk gezonde landbouw 10
- *Nieuwe energie: energie-infrastructuur, economische transitie* 10
- *Natuurlijk gezonde landbouw* 12
- *Noord-Holland schiereiland: kust en grote werken* 15
- *De stad als kloppend hart van de regio: sterke kernen, sterke regio's* 18
- *Een metropool in wording: verstedelijking, mobiliteit, landschap* 20

Bijlagen

Bijlage 1 Methodologische verantwoording 22
Bijlage 2 Frequentievragenlijst 23

FIGUREN

Figuur 1	Individuele situatie: woning en energieverbruik	8
Figuur 2	Oordeel over sturingsfilosofie, per regio	9
Figuur 3	Individuele situatie: woning en energieverbruik	10
Figuur 4	Stellingen over energie	11
Figuur 5	Stellingen over energie – rangordening meest wenselijk	11
Figuur 6	Individuele situatie: voedsel	13
Figuur 7	Stellingen over voedsel	14
Figuur 8	Stellingen over voedsel – rangordening meest wenselijk	15
Figuur 9	Individuele situatie: natuur	15
Figuur 10	Individuele situatie: relatie tot de kust	17
Figuur 11	Stellingen over kustgebieden	17
Figuur 12	Stellingen over kustgebieden – rangordening meest wenselijk	18
Figuur 13	Individuele situatie: de stad of grote kern die het dichtst bij de eigen woning ligt	21
Figuur 14	Stellingen over stad of grote kern	21
Figuur 15	Stad of grote kern – meest wenselijk	22

Opdrachtformulering

In 2021 treedt de Omgevingswet in werking. De Provincie Noord-Holland heeft zich ten doel gesteld om eind 2018 tot een door de Provinciale Staten vastgestelde Omgevingsvisie NH2050 te komen.

De Omgevingswet beïnvloedt straks het leven van alle Nederlanders – en dus ook alle Noord-Hollanders. Ruimte, wonen, infrastructuur, verkeer, natuur, milieu en water zijn allemaal facetten die in deze wet samenkomen en direct van invloed zijn op de omgeving van alle Noord-Hollanders.

De Provincie Noord-Holland wil haar bewoners actief betrekken bij de formulering van de Omgevingsvisie. Door de inwoners en belanghebbenden bij elkaar te brengen voor een gesprek over hun omgeving wordt een zo breed mogelijk gedragen Omgevingsvisie ontwikkeld.

Onderdeel van dit proces is een drietal voor de Noord-Hollandse bevolking representatieve publieksonderzoeken, waarin respondenten zijn bevraagd op wat zij belangrijk vinden en waarderen in de provincie, nu en in de toekomst:

- Het eerste onderzoek, *Verkenning Omgevingsvisie,* had zoals de naam al doet vermoeden een sterk exploratief karakter. Dit onderzoek vond plaats in februari 2017. De gestelde vragen waren hoofdzakelijk gebaseerd op de thema's en opgaven zoals geformuleerd in het document *Verkenningen NH2050* en het onderzoek *Verkenning Omgevingsvisie. Publieksonderzoek Noord-Holland* (februari 2017).
- Het tweede onderzoek, *Keuzes voor Noord-Holland*, is een vervolgmeting in juli 2017 die zich vooral richtte op de te maken keuzes voor Noord-Holland met het oog op 2050. In het onderzoek zijn inwoners van de provincie bevraagd op hun steun en beleving van drie toekomstperspectieven op Noord-Holland in 2050. Deze perspectieven zijn, mede op basis van de eerste publieksmeting en Verkenningen NH2050, ontwikkeld door de provincie. De respondenten is voorts gevraagd om aan te geven hoeveel belang zij hechten aan een reeks van denkbare uitdagingen voor de provincie.
- Het voorliggende onderzoek, *Ambities voor Noord-Holland*, is een nieuwe vervolgmeting waarvoor het veldwerk is verricht in maart 2018. In deze meting is de hoofdambitie voor de provincie Noord-Holland richting 2050 (balans tussen economische groei en leefbaarheid) voorgelegd aan de bevolking van Noord-Holland. Dit gebeurde samen met acht bijbehorende deelambities en vijf mogelijke 'bewegingen' voor de provincie. Voor dit onderzoek is geput uit het koersdocument *Koers NH250—Balans tussen economische groei en leefbaarheid*.

HOOFDAMBITIE 2050 OEFENT TREKKRACHT UIT OP INWONERS

In het document Koers NH2050; Balans tussen economische groei en leefbaarheid *geven Provinciale Staten van Noord-Holland richting aan de Omgevingsvisie 2050. In de visie kijken zij naar de toekomst van de leefomgeving in Noord-Holland en geven zij aan hoe zij willen dat die leefomgeving zich ontwikkelt. Hoofdambitie voor de provincie vormt het streven naar balans tussen economische groei en leefbaarheid. De respondenten is gevraagd om aan te geven hoe aansprekend zij deze hoofdambitie vinden. Zij deden dat met behulp van een vijfpuntsschaal, lopend van 'zeer aansprekend' (score 5) tot 'helemaal niet aansprekend' (score 1). De vuistregel hierbij is dat een tekst positieve trekkracht (in jargon: 'tractie') sorteert zodra deze score voorbij de 3.50 komt. De respondenten is tevens gevraagd om aan te geven welk woord als eerste bij hen opkomt na het lezen van de hoofdambitie.*

Stevige steun voor hoofdambitie provincie Noord-Holland. De hoofdambitie – een goede balans tussen economische groei en leefbaarheid – kent een gemiddelde aansprekendheid van 3.71, ruim boven de kritische grens van 3.50 waar gewoonlijk trekkracht (tractie) ontstaat. Maar liefst 95 procent van de respondenten (zie tabellenboek) beoordeelt de hoofdambitie als aansprekend, waarvan 23 procent 'zeer aansprekend', 51 procent 'aansprekend;' en 21 procent een 'beetje aansprekend'. Slechts 5 procent van de respondenten vindt de hoofdambitie niet aansprekend.

Een goede balans tussen economische groei en leefbaarheid. Het is goed wonen, werken en leven in Noord-Holland. Om dit in de toekomst zo te houden is een goede balans nodig tussen economische groei en leefbaarheid. Een gezonde en veilige leefomgeving die goed is voor mens, plant en dier, is een voorwaarde voor een gezonde economie.

	Noord-Holland	*Bestuursregio's*								
		I	*II*	*III*	*IV*	*V*	*VI*	*VII*	*VIII*	*IX*
Een goede balans tussen economische groei en leefbaarheid	**3.71**	3.65	3.64	3.87	3.82	3.83	3.72	3.69	3.53	3.69

Noot Gemiddelde aansprekendheid als volgt berekend: 'zeer aansprekend'=5; 'aansprekend'=4; 'beetje aansprekend'=3; 'niet aansprekend'=2; en 'helemaal niet aansprekend'=1. Noord-Holland (N=1.447). I=Gooi en Vechtstreek (N=131); II=Kop van Noord-Holland (N=102); III=Alkmaar (N=160); IV=IJmond (N=73); V=West-Friesland (N=131); VI=Zuid-Kennemerland (N=117); VII=Amstelland-Meerlanden (N=183); VIII=Zaanstreek-Waterland (N=174); IX=Amsterdam (N=375). N=1,447 voor Noord-Holland. Als gevolg van wegingen en afrondingsfouten telt het totaal aantal respondenten niet noodzakelijk op tot 1.447.

Tractie in alle negen regio's. De verschillen tussen de negen regio's zijn klein. In Alkmaar toont men zich het meest enthousiast over het vinden van een goede balans tussen economische groei en leefbaarheid (gemiddelde aansprekendheid van 3.87), terwijl men in Zaanstreek-Waterland daar het minst positief over denkt (aansprekendheid 3.53). Dat laat onverlet dat ook in laatstgenoemde regio de hoofdambitie nog altijd voor (lichte) tractie zorgt.

Positieve associaties. De respondenten verbinden de hoofdambitie met de woorden 'goed', 'balans', 'groen', 'ambitieus' en 'leefbaarheid'. Geen verrassingen, dus.

Vraagformaat 'Welk woord komt als eerste bij u op wanneer u de bovenstaande ambitie leest?' Noot N=1.447.

ALLE DEELAMBITIES VAN DE PROVINCIE SORTEREN TRACTIE

Naast de hoofdambitie heeft de provincie Noord-Holland op een aantal beleidsterreinen in totaal acht aanvullende 'deelambities' geformuleerd. De respondenten hebben voor elk van deze acht deelambities aangegeven hoe aansprekend zij deze vinden.

Alle deelambities van de provincie sorteren tractie. De aansprekendheid van de acht deelambities varieert van 3.71 tot en met 3.98, allemaal ruim boven de kritische grens van 3.50. Met deze acht deelambities heeft de provincie Noord-Holland stevige grond onder de voeten.

Meeste waardering voor versterken van Noord-Hollands landschap. Versterken van de 'prachtige Noord-Hollandse landschappen' is een ambitie die een warm onthaal krijgt. Deze ambitie resoneert bijzonder sterk, getuige een aansprekendheid van maar liefst 3.98 – een score die maar weinig voorkomt in dit type onderzoek.

	Aansprekendheid
Versterken van Noord-Hollandse landschap. Om de prachtige Noord-Hollandse landschappen in stand te houden worden unieke, beeldbepalende, cultuurhistorisch waardevolle landschappen behouden en versterkt. Mooie voorbeelden zijn De Beemster, Westfriese Omringdijk, stolpboerderijen, en dorpen met lintbebouwing.	**3.98**

Noot Gemiddelde aansprekendheid als volgt berekend: 'zeer aansprekend'=5; 'aansprekend'=4; 'beetje aansprekend'=3; 'niet aansprekend'=2; en 'helemaal niet aansprekend'=1. N=1.447.

Groepje van drie deelambities volgt op lichte afstand. Voor zover sprake is van een rode draad gaat het vooral om deelambities op het gebied van klimaatbestendigheid, gezondheid en veiligheid. Het betreft specifiek een 'klimaatbestendige en 'water-robuuste' provincie' (hoge aansprekendheid 3.91), een 'gezonde en veilige' provincie (eveneens 3.91) en een 'goed, veilig en duurzaam mobiliteitsnetwerk' (3.90).

	Aansprekendheid
Een klimaatbestendige en 'water-robuuste' provincie. Stad, land en infrastructuur worden zo ingericht dat extreme regen, droogte en hitte niet tot overlast leiden. In de steden, waar het regenwater minder snel weg kan, wordt het water tijdelijk opgevangen. In de veenweidegebieden wordt de bodemdaling, onder andere als gevolg van het lage grondwaterpeil, tegengegaan en waar mogelijk hersteld.	**3.91**
Een gezonde en veilige provincie. De kwaliteit van de bodem, water en lucht wordt verbeterd. De veiligheid rondom risicovolle werklocaties wordt groter en de geluidsbelasting wordt minder. Waar mogelijk gaat de Provincie Noord-Holland verder dan wat wettelijk verplicht is.	**3.91**
Een goed, veilig en duurzaam mobiliteitsnetwerk. Inwoners en bedrijven van Noord-Holland moeten zichzelf of hun producten eenvoudig en veilig kunnen verplaatsen. Zij krijgen daarvoor zoveel mogelijk de vrijheid om te kunnen kiezen voor auto, OV of fiets, en daartussen te wisselen. Belangrijke OV-knooppunten in de regio worden hiervoor geschikt gemaakt. De negatieve gevolgen van de mobiliteit op klimaat, gezondheid, natuur en landschap worden zo minimaal mogelijk gehouden.	**3.90**

Groepje duurzaamheidsambities volgt op lichte afstand. Het betreft vier deelambities die elk een verschillende invalshoek op duurzaamheid vertegenwoordigen: 'vergroten van biodiversiteit en natuur' (aansprekendheid 3.81), 'een 'duurzame economie' (3.81), 'klimaatneutraliteit' (3.73) en ''vraaggericht bouwen' (aansprekendheid van 3.73).

	Aansprekendheid
Vergroten van biodiversiteit en natuur. Het aantal planten en diersoorten in Noord-Holland wordt vergroot, door een gezonde leefomgeving, verbeterde bodem- en water-kwaliteit, aantrekkelijkheid van de steden en verduurzaming van de landbouw. Dat helpt dan weer om de doelen van de Provincie Noord-Holland op het gebied van economische duurzame landbouw en omgaan met klimaatverandering te bereiken.	**3.81**

	Aansprekendheid
Een duurzame economie. Noord-Holland gaat over naar een duurzame economie, met innovatie als belangrijke motor. Herbruikbaarheid van producten en grondstoffen (circulaire economie), duurzame landbouw en energietransitie krijgen de ruimte. Zo kan ontdekt worden wat wel en niet werkt.	**3.81**
Klimaatneutraliteit. In 2050 is Noord-Holland volledig klimaatneutraal. Hiervoor is een transitie nodig naar duurzame energiebronnen als wind-, zon- en waterenergie en een bijpassende infrastructuur. De Provincie Noord-Holland biedt hiervoor de ruimte, waarbij de provincie er rekening mee houdt dat in gebieden waar veel mensen wonen en het landschap kwetsbaar is, de mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie beperkt zijn.	**3.73**
Vraaggericht bouwen. Nieuwe woningen en kantoren worden gebouwd op locaties waar mensen graag willen wonen en werken. Dit betekent voornamelijk bouwen in en aansluitend op de bestaande verstedelijkte gebieden. Om aan de duurzaamheidsdoel-stellingen te voldoen is duurzaamheid zowel bij nieuwbouw als bestaande bouw het uitgangspunt.	**3.71**

Meest positieve reacties in regio Alkmaar. Alkmaarders reageren in het bijzonder positief op ‘klimaatbestendig en water-robuuste’ provincie (+0.14 punt boven het Noord-Hollands gemiddelde) en ‘vraaggericht bouwen’ (+0.13).

Versterken van het Noord-Hollands landschap levert de meeste positieve uitschieters op. Dit betreft het – landelijke – noordelijk deel van de provincie (West-Friesland, +0.19, de grootste positieve uitschieter) en de Kop van Noord-Holland, +0.14) en – misschien enigszins verrassend – het industriële IJmond-gebied (+0.12).

		Bestuursregio’s								
	NH	*I*	*II*	*III*	*IV*	*V*	*VI*	*VII*	*VIII*	*IX*
Klimaatbestendig en ‘water-robuust’	**3.91**	-0.04	+0.04	+0.14	0.08	-0.01	+0.03	-0.07	+0.02	+0.02
Gezond en veilig	**3.91**	0.04	-0.14	+0.08	0.10	-0.03	+0.09	-0.18	-0.05	-0.08
Vergroten biodiver-siteit en natuur	**3.81**	-0.13	+0.00	+0.01	0.05	-0.12	+0.10	-0.04	-0.02	-0.03
Duurzame economie	**3.81**	-0.03	-0.14	+0.08	0.05	+0.04	+0.02	-0.14	-0.15	+0.04
Vraaggericht bouwen	**3.71**	-0.05	-0.12	+0.13	0.07	+0.02	-0.09	-0.08	+0.03	-0.07
Goed, veilig en duur-zaam mobiliteitsnetwerk	**3.90**	-0.12	-0.13	-0.03	0.08	+0.11	-0.13	-0.07	-0.07	+0.04
Versterken van NH landschap	**3.98**	-0.05	+0.14	+0.06	+0.12	+0.19	-0.07	-0.12	+0.13	-0.04
Klimaatneutraliteit	**3.73**	-0.08	-0.28	+0.09	-0.14	-0.07	-0.04	-0.11	-0.09	+0.07

Noot Voor de individuele regio’s staat het verschil vermeld met de score voor de provincie Noord-Holland als geheel. Verschil-scores groter dan +0.10 zijn ten behoeve van de leesbaarheid getoond in groen; verschilscores kleiner dan -0.10 in oranje. NH=Noord-Holland (N=1.447); I=Gooi en Vechtstreek (N=131); II=Kop van Noord-Holland (N=102); III=Alkmaar (N=160); IV=IJmond (N=73); V=West-Friesland (N=131); VI=Zuid-Kennemerland (N=117); VII=Amstelland-Meerlanden (N=183); VIII=Zaanstreek-Waterland (N=174); IX=Amsterdam (N=375). Zie noot op pagina 5 voor verdere details berekeningswijze.

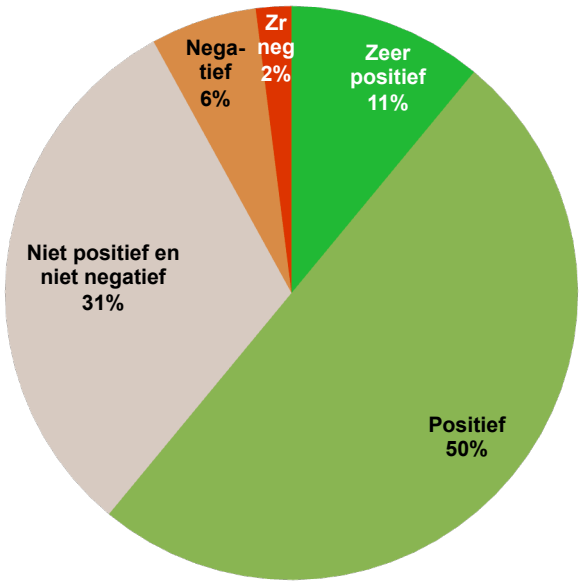
Kop van Noord-Holland wat sceptischer over klimaatneutraliteit. De aansprekendheid van deze deelambitie ligt met een score van 3.45 maar liefst 0.28 punt onder het Noord-Hollands gemiddelde. Deze score ligt ook onder de kritische grens van 3.50 waar tractie ontstaat. Overigens is dit onderdeel van een voor deze regio breder patroon van een licht achterblijvende waardering voor de verschillende deelambities, met uitzondering van het versterken van het Noord-Hollands landschap. Een tweede kritische regio is Amstelland-Meerlanden, waar de waardering voor alle deelambities (iets) achterblijft. Deze verschillen moeten overigens niet worden overdreven; het algemene beeld is er een van grote aansprekendheid.

BREDE STEUN VOOR STURINGSFILOSOFIE PROVINCIE NOORD-HOLLAND

Na confrontatie met de hoofdambitie en de acht deelambities is de respondenten voorgehouden dat de Provincie Noord-Holland bij het realiseren van deze ambities 'terughoudend wil zijn met regelgeving' en 'meer vertrouwen wil geven aan gemeenten en lokale initiatiefnemers'. De respondenten is vervolgens gevraagd om deze nieuwe sturingsfilosofie van de provincie te beoordelen als positief of negatief.

Brede steun voor sturingsfilosofie provincie Noord-Holland. Een ruime meerderheid van de respondenten (61 procent) beoordeelt de sturingsfilosofie als positief. Daarbij moet wel worden aangetekend dat slechts 11 procent van de ondervraagden de sturingsfilosofie als 'zeer positief' beoordeelt, indicatief voor weinig emotie. Die beperkte emotionele verankering blijkt mede uit het feit dat nog eens 31 procent van de respondenten aangeeft 'niet positief en niet negatief' te staan tegenover de sturingsfilosofie. Slechts een kleine groep (8 procent) heeft een negatief oordeel.

Figuur 1 Oordeel over sturingsfilosofie provincie Noord-Holland

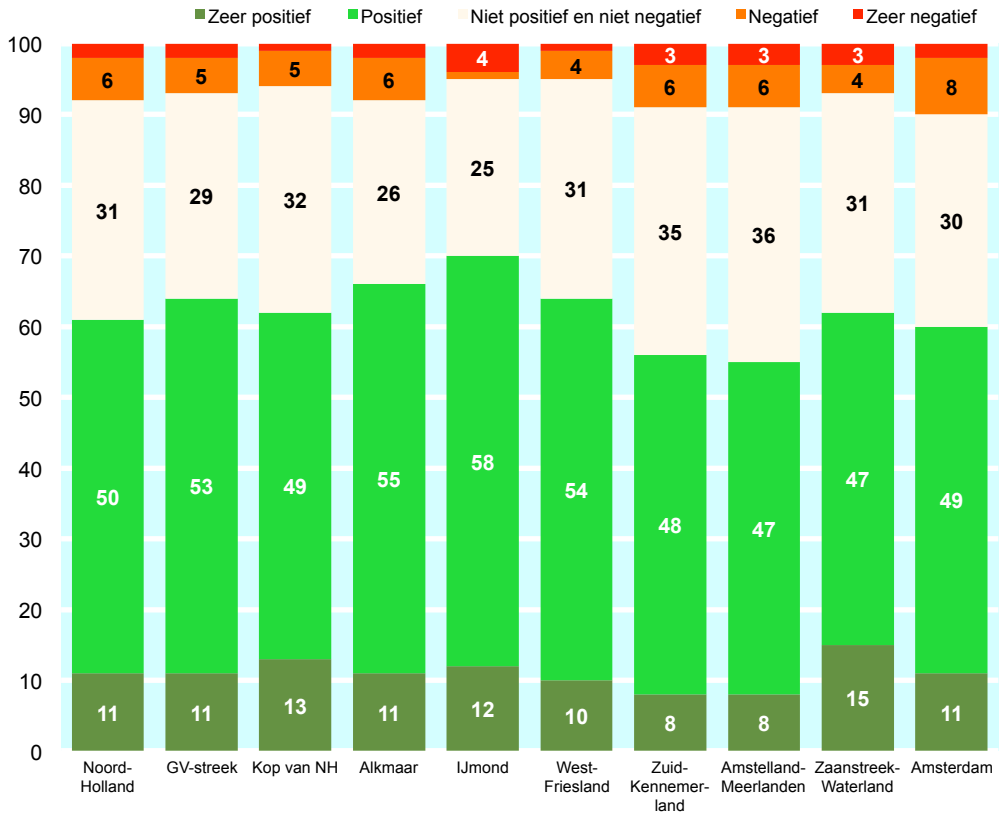
Vraagformaat 'Om de ambities voor Noord-Holland voor elkaar te krijgen wil de Provincie Noord-Holland terughoudend zijn met regelgeving en meer vertrouwen geven aan gemeenten en lokale initiatiefnemers. Belangrijke gemeente-overstijgende opgaven, zoals de energietransitie, provinciale wegen en natuurontwikkeling, worden provincie-breed opgepakt.' Noot N=1.447. Twee procent van de respondenten gaf 'weet niet' als antwoord. Deze zijn vanwege de leesbaarheid toegevoegd aan de (verwante) categorie 'niet positief en niet negatief'.

Brede steun voor sturingsfilosofie in alle regio's. De steun voor de sturingsfilosofie van 'terughoudend zijn met nieuwe regelgeving en meer vertrouwen geven aan gemeenten en lokale initiatiefnemers' is het grootste in de regio IJmond, met 70 procent 'positief' (waarvan opnieuw een klein deel, 12 procent, 'zeer positief', figuur 2 op volgende pagina). IJmond scoort daarmee acht procentpunten hoger dan het Noord-Hollandse gemiddelde. Andere regio's met bovengemiddelde steun zijn Alkmaar (66 procent, 5 punten boven het provinciale gemiddelde), Gooi- en Vechtstreek (64 procent, 2 punten boven het gemiddelde) en Zaanstreek –Waterland (62 procent, 1 punt boven het gemiddelde).

Achterblijvende steun voor sturingsfilosofie in Amstelland-Meerlanden en Zuid-Kennemerland. De steun voor de sturingsfilosofie blijft duidelijk achter in de regio Amstelland-Meerlanden (55 procent 'positief', waarvan slechts 8 procent 'zeer 'positief). Amstelland-Meerlanden scoort daarmee 6 procentpunten lager dan het provinciaal gemiddelde. Zuid-Kennemerland is met 56 procent 'positief' de tweede regio die achterblijft op het provinciaal gemiddelde (5 punten onder het gemiddelde).

Algehele beeld: weinig emotionele verankering. De sturingsfilosofie van de provincie gaat een beetje langs de respondenten heen. Men lijkt het allemaal wel best te vinden. Vrijwel nergens zien we een grote mate van intensieve steun (met 15 procent begint het er enigszins op te lijken in Zaanstreek-Waterland); intensief verzet ('zeer negatief') blijft steken op hooguit 4 procent in IJmond. Daar staan qua omvang omvangrijke groepen 'niet positief en niet negatief' tegenover, van 25 procent in IJmond tot maar liefst 36 procent in Amstelland-Meerlanden.

Figuur 2 Oordeel over sturingsfilosofie, per regio

Vraagformaat 'Om de ambities voor Noord-Holland voor elkaar te krijgen wil de Provincie Noord-Holland terughoudend zijn met regelgeving en meer vertrouwen geven aan gemeenten en lokale initiatiefnemers. Belangrijke gemeente-overstijgende opgaven, zoals de energietransitie, provinciale wegen en natuurontwikkeling, worden provincie-breed opgepakt.' **Noot** N=1.447. De respondenten die met 'weet niet' hebben geantwoord zijn vanwege de leesbaarheid toegevoegd aan de (verwante) categorie 'niet positief en niet negatief'. De percentages weet-nieters lopen uiteen van 0 procent tot 4 procent in Zuid-Kennemerland. Door afrondingsfouten kunnen de hier vermelde percentages licht verschillen van die in het tabellenboek.

VIJF BEWEGINGEN: TRACTIE VOOR GRIJPEN ECONOMISCHE KANSEN ENERGIETRANSITIE EN VOOR NATUURLIJK GEZONDE LANDBOUW

De omgevingsvisie identificeert een vijftal min of meer autonome bewegingen waarin verschillende ambities samenkomen:

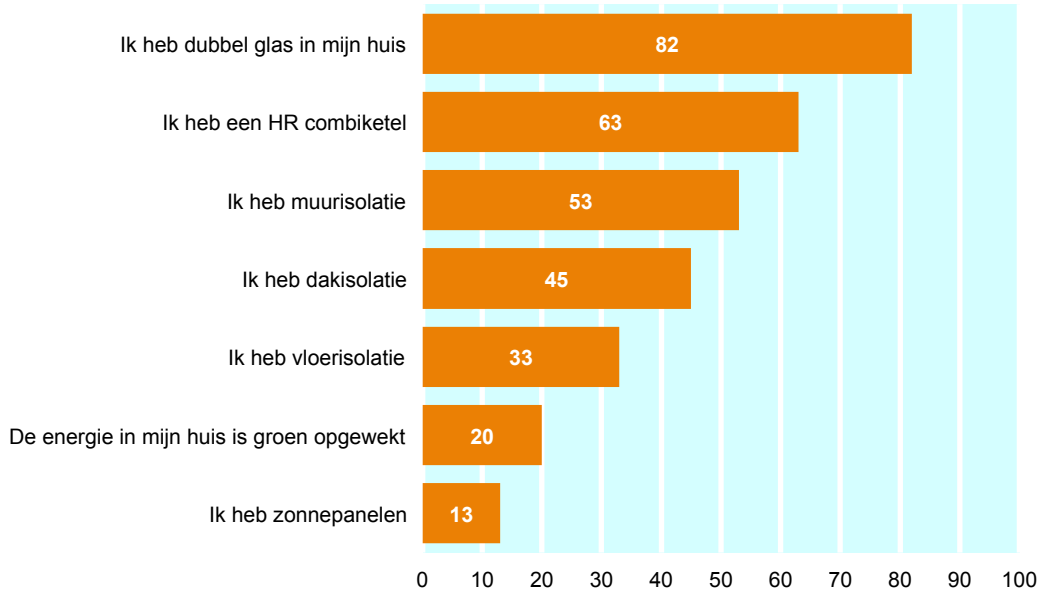
1. *Nieuwe energie: energie-infrastructuur, economische transitie*
2. *Natuurlijk gezonde landbouw*
3. *Noord-Holland schiereiland: kust en grote werken*
4. *Een metropool in wording: verstedelijking, mobiliteit, landschap*
5. *De stad als kloppend hart van de regio: sterke kernen, sterke regio's*

Respondenten kregen korte beschrijvingen van deze vijf 'bewegingen' voorgelegd. Deze beschrijvingen werden telkens voorafgegaan door enkele inleidende vragen.

NIEUWE ENERGIE: ENERGIE-INFRASTRUCTUUR, ECONOMISCHE TRANSITIE

Noord-Hollanders zeggen al veel energiebesparende maatregelen te hebben genomen. Meer dan vier op de vijf respondenten (82 procent) zegt dubbel glas te hebben en meer dan drie op de vijf onder-vraagden (62 procent) claimt over een hoogrendement cv-ketel te beschikken. Een ruime meerderheid van de respondenten (52 procent) geeft aan dat de muren geïsoleerd zijn, 45 procent beschikt over dakisolatie en bij een derde (33 procent) is ook de vloer geïsoleerd. Dertien procent van de respondenten – een op de acht – beschikt over zonnepanelen en 20 procent van de respondenten claimt dat de energie in hun huis groen is opgewekt.

Figuur 1 Individuele situatie: woning en energieverbruik

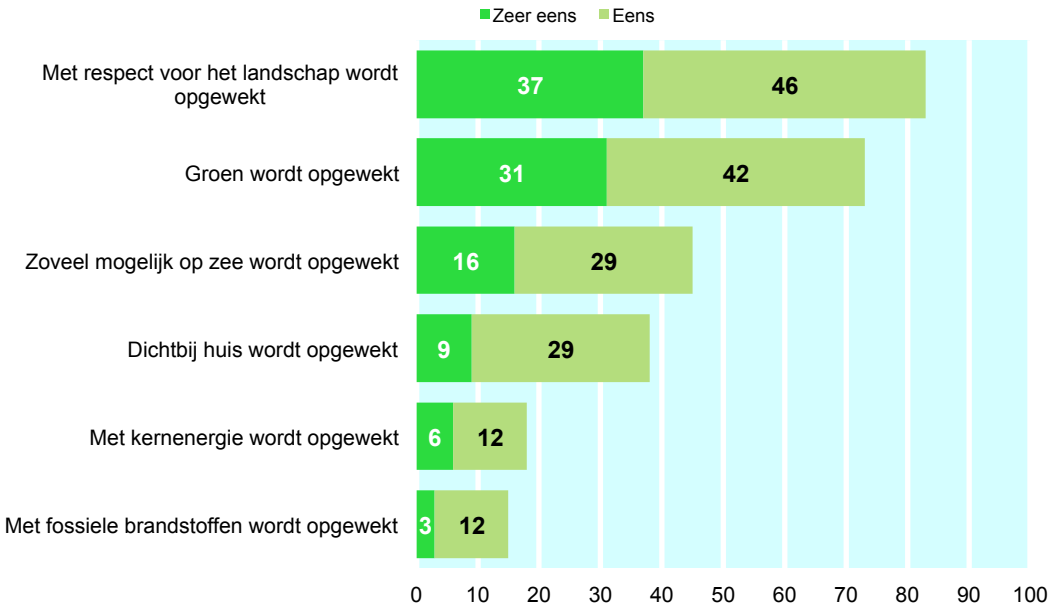

Vraagformaat 'Deze vraag gaat over uw woning. Kruis aan welke situatie op u van toepassing is. Meerdere antwoorden mogelijk!' Noot N=1.447. Doordat meerdere antwoorden mochten worden gegeven telt het totaal op tot meer dan honderd procent.

Energieopwekking liefst 'groen' en 'met respect voor landschap'. De Noord-Hollandse respondenten zijn klip en klaar over de eisen waaraan de energieopwekking in hun ogen moet voldoen. De grote waardering voor het Noord-Hollandse landschap fungeert ook hier als belangrijke aandrijver: 83 procent van de respondenten vindt dat energieopwekking plaats moet vinden met respect voor het landschap. Deze opvatting is emotioneel diep verankerd, maar liefst 37 procent van de respondenten is het hier 'zeer' mee eens. Respect voor het Noord-Hollandse landschap wordt op korte afstand gevolgd door groene opwekking: 73 procent 'eens', waarvan maar liefst 31 procent 'zeer eens'. Respondenten hechten minder aan energieopwekking op zee ('slechts' 45 procent eens) of energieopwekking dicht bij huis (slechts 38 procent).

Geen steun voor fossiele energie en kernenergie. Slechts 18 procent is het eens met de stelling dat energie met kernenergie moet worden opgewekt. Voor 'fossiele brandstoffen' ligt dat percentage nog eens 3 punten lager (15 procent).

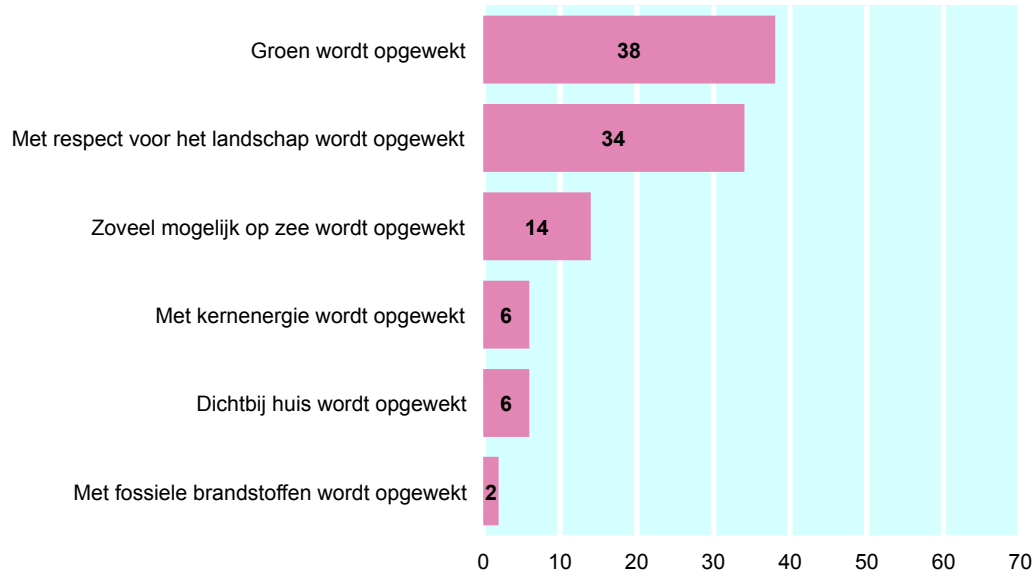
Figuur 2 Stellingen over energie

Vraagformaat 'Hieronder ziet u een lijst met stellingen over energie. Energie moet...!' **Noot** N=1.447.

'Groen' en 'respect voor het Noord-Hollands landschap voeren ook de lijst aan als respondenten wordt gevraagd deze aspecten te ordenen in termen van wenselijkheid. Beide elementen wisselen wel stuivertje, met een voorsprong voor 'groen' (genoemd door 38 procent als meest wenselijke aspect), direct gevolgd door 'met respect voor het Noord-Hollands landschap' (genoemd door 34 procent). Fossiele energie is opnieuw hekkensluiter (2 procent).

Figuur 3 Stellingen over energie – rangordening meest wenselijk

Vraagformaat 'Wat vindt u het meest wenselijk? Energie die ...(maximaal 1 antwoord!)' **Noot** N=1.447.

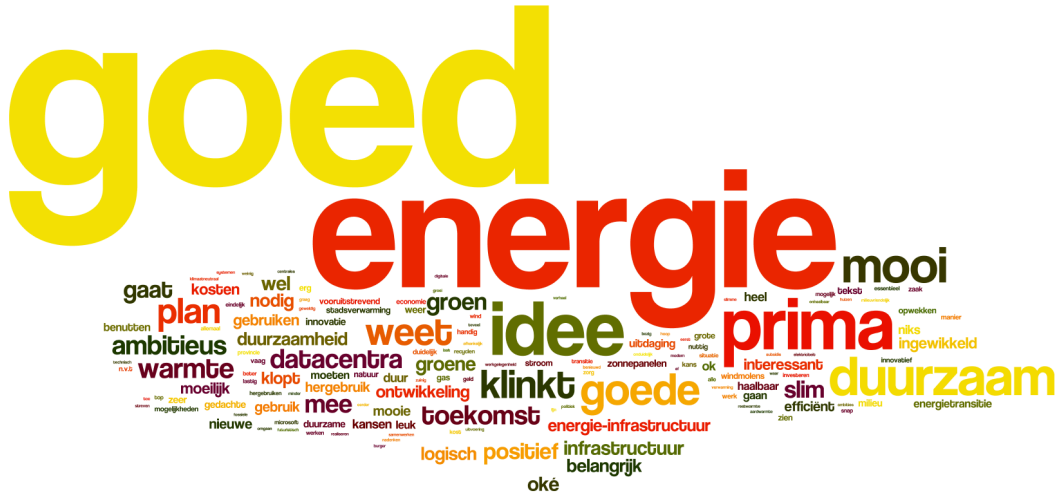
Energietransitie als economische kans resoneert sterk. De beweging 'Nieuwe energie: energie-infrastructuur, economische transitie' geniet met een score van 3.70 de hoogste aansprekendheid van alle vijf voorgelegde bewegingen. Deze score ligt ruim boven het punt waar gewoonlijk positieve tractie ontstaat. De regio's IJmond (3.79) en Alkmaar (3.75) zijn het meest positief.

Nieuwe energie: energie-infrastructuur, economische transitie. De transitie van fossiele energie naar duurzaam opgewekte energie (zon, wind, water) heeft belangrijke gevolgen voor het bestaande energie-netwerk van Noord-Holland. In de komende decennia zal elektriciteit steeds meer op verschillende plekken worden opgewekt, in plaats van in een klein aantal energiecentrales. De energietransitie biedt veel economische kansen voor Noord-Holland. Los hiervan groeit de kenniseconomie met digitale systemen zoals internet. Daarvoor zijn grote datacentra nodig. Deze datacentra vragen veel energie, maar geven ook veel warmte af – warmte die vervolgens weer kan worden benut om bijvoorbeeld huizen te verwarmen. Voor het realiseren van deze kansen is een goede energie-infrastructuur nodig.

	Noord-Holland	*Bestuursregio's*								
		I	*II*	*III*	*IV*	*V*	*VI*	*VII*	*VIII*	*IX*
Nieuwe energie: energie-infrastructuur, economische transitie	**3.70**	3.65	3.67	3.75	3.79	3.71	3.60	3.64	3.67	3.70

Noot Noord-Holland (N=1.447). I=Gooi en Vechtstreek (N=131); II=Kop van Noord-Holland (N=102); III=Alkmaar (N=160); IV=IJmond (N=73); V=West-Friesland (N=131); VI=Zuid-Kennemerland (N=117); VII=Amstelland-Meerlanden (N=183); VIII=Zaanstreek-Waterland (N=174); IX=Amsterdam (N=375). Zie noot op pagina 5 voor verdere details berekeningswijze.

Beweging 'nieuwe energie' roept vooral positieve associaties op. De belangrijkste woorden die met deze beweging worden verbonden, zijn 'goed' en 'energie'. Daarnaast gebruikt men de woorden 'prima', 'idee', 'mooi' en 'duurzaam'.

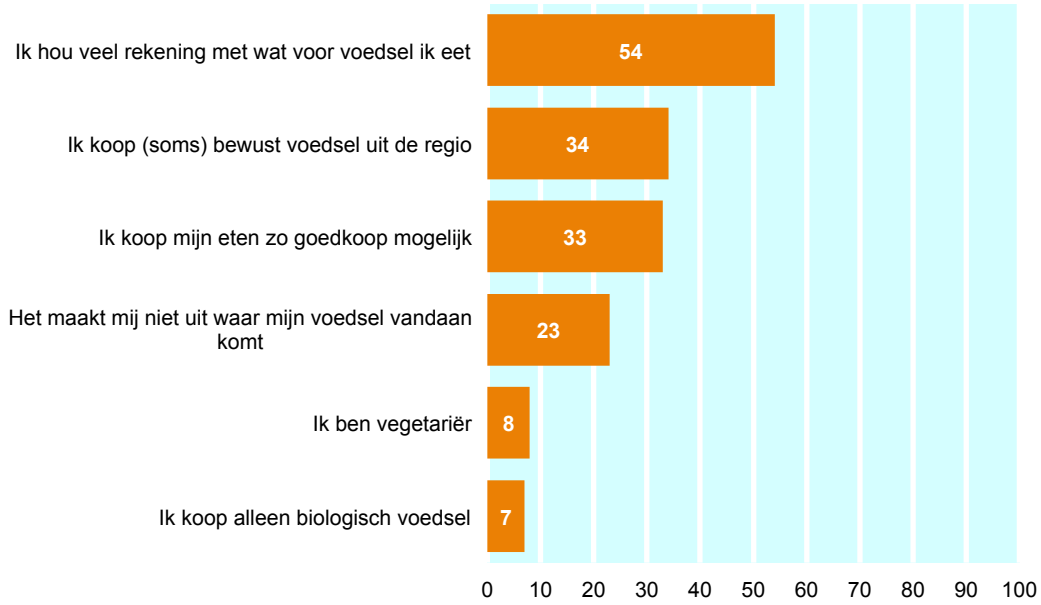

Vraagformaat 'Welk woord komt als eerste bij u op wanneer u de bovenstaande ambitie leest?' Noot N=1.447.

NATUURLIJK GEZONDE LANDBOUW

Ontluikend voedselbewustzijn. Ruim de helft van de respondenten (54 procent) zegt 'veel rekening' te houden met wat voor voedsel men eet. Een op de drie respondenten (34 procent) geeft aan '(soms) bewust' voedsel uit de regio te kopen. Omgekeerd zegt een groep van vrijwel identieke omvang (33 procent) zijn eten 'zo goedkoop mogelijk' te kopen; 23 procent geeft aan dat het hen niets uitmaakt waar hun voedsel vandaan komt. Dit alles wijst op een ontluikend voedselbewustzijn. Dit bewustzijn blijft vooralsnog sterk achter bij het energiebewustzijn, waar grote meerderheden (soms wel meer dan 80 procent) zeggen zelf specifieke energiebesparende maatregelen te hebben genomen.

Figuur 4 Individuele situatie: voedsel

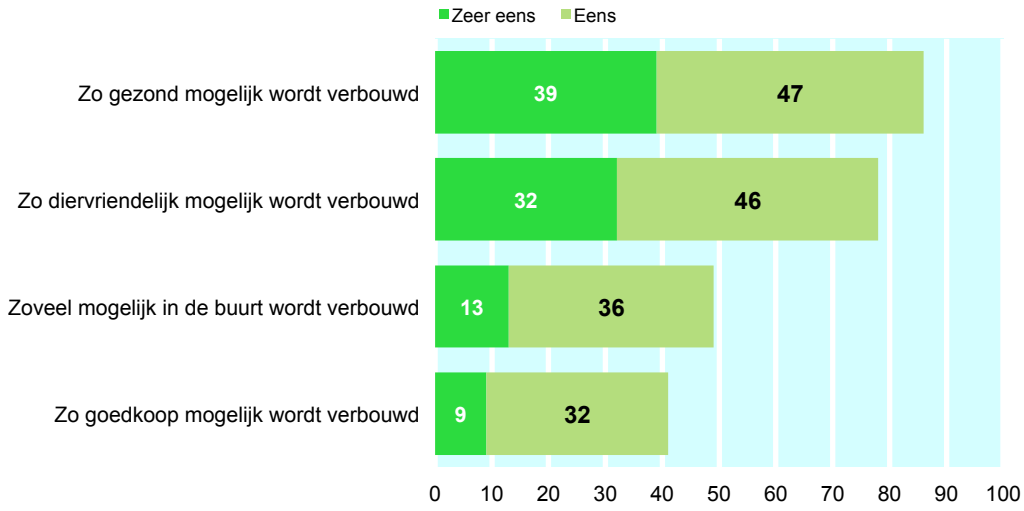

Vraagformaat 'Deze vraag gaat over voedsel. Kruis aan welke situatie op u van toepassing is. Meerdere antwoorden mogelijk!' Noot N=1.447. Doordat meerdere antwoorden mochten worden gegeven telt het totaal op tot meer dan honderd procent.

Voedsel zo gezond en diervriendelijk mogelijk verbouwd, s.v.p. De overgrote meerderheid van de respondenten (86 procent) geeft aan dat voedsel zo 'gezond mogelijk' moet worden verbouwd. Maar liefst 39 procent zegt het 'zeer eens' te zijn met deze stelling, indicatief voor veel emotie. Vrijwel hetzelfde geldt voor voedsel dat 'zo diervriendelijk mogelijk' wordt verbouwd (78 procent 'eens', waarvan 32 procent 'zeer eens'). Deze emotionele verankering is consistent met de geringe steun die wordt toegekend aan voedsel 'zo goedkoop mogelijk' verbouwen ('slechts' 41 procent 'eens', waarvan een luttele 9 procent 'zeer eens' – indicatief voor weinig emotie).

Voedsel uit eigen buurt nog niet helemaal aangekomen. De wenselijkheid van voedsel dat 'in de buurt' wordt verbouwd wordt niet erg intensief beleefd ('slechts' 49 procent 'eens', waarvan maar 13 procent 'zeer eens'). Deze trend heeft Noord-Holland nog niet echt bereikt.

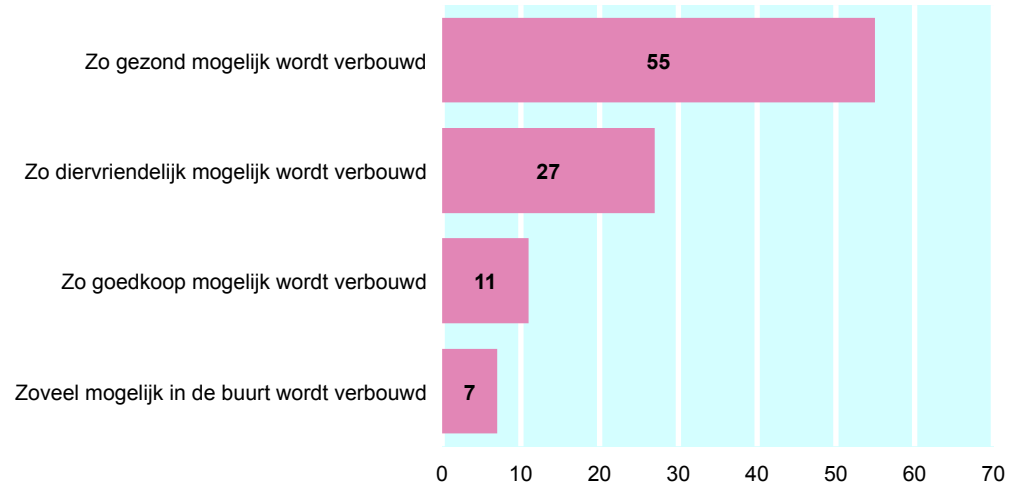
Figuur 5 Stellingen over voedsel

Vraagformaat 'Hieronder ziet u een lijst met stellingen over voedselvoorziening. Voedsel moet…' Noot N=1.447.

'Zo gezond mogelijk' voert wederom de lijst aan als respondenten wordt gevraagd deze aspecten te ordenen in termen van wenselijkheid. Meer dan de helft van de respondenten (55 procent) plaatst 'gezond' op plaats 1. 'Diervriendelijk' neemt de tweede plaats in, en wordt genoemd door ruim een kwart van de respondenten (27 procent).

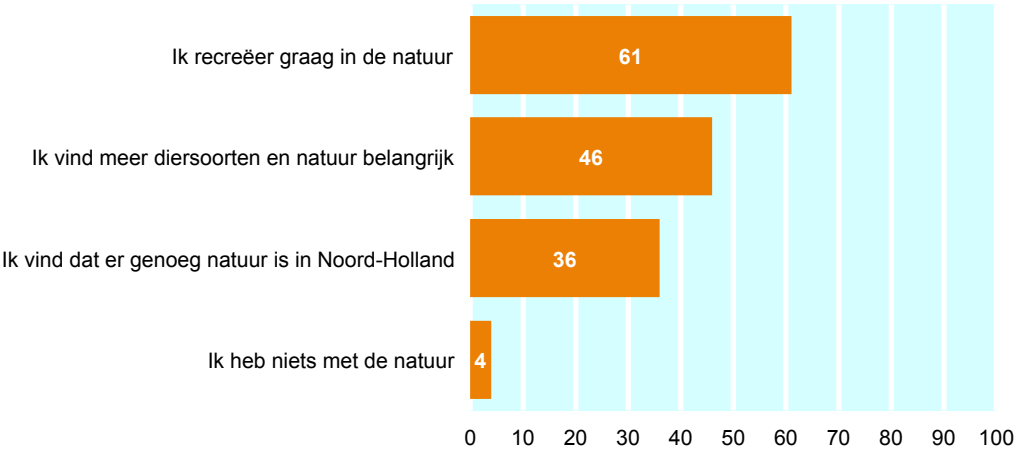
Figuur 6 Stellingen over voedsel – rangordening meest wenselijk

Vraagformaat 'Wat vindt u het meest wenselijk? Voedsel dat … (maximaal 1 antwoord) Noot N=1.447.

Natuur en recreëren vormen sterk koppel. Aanvullend is gevraagd om aan te geven hoe men zich tot de natuur verhoudt. Eenenzestig procent van de respondenten geeft aan graag in de natuur te recreëren. Bijna de helft van de respondent (46 procent) vindt 'meer diersoorten en natuur' belangrijk. Welgeteld 4 procent van de respondenten zegt 'niets' met de natuur te hebben. Iets meer dan een op de drie respondenten (36 procent) zegt dat er genoeg natuur is in Noord-Holland. Blijkbaar is de rest – 64 procent van de ondervraagden – daar nog niet zo zeker van.

Figuur 7 Individuele situatie: natuur

Vraagformaat 'Deze vraag gaat over de natuur. Kruis aan welke situatie op u van toepassing is. Meerdere antwoorden mogelijk!' Noot N=1.447.

'Natuurlijk gezonde landbouw' resoneert sterk. Hierboven werd al duidelijk dat de aan de energietransitie verbonden economische kansen sterk resoneren onder de Noord-Hollanders. Dat geldt in bijna dezelfde mate voor natuurlijk gezonde landbouw. De gemiddelde aansprekendheid van deze beweging bedraagt 3.65, ruim boven de kritische grens van 3.50. Vooral in de Zaanstreek-Waterland is sprake van tractie (3.75). Dat geldt ook voor Zuid-Kennemerland (3.70). In de Gooi- en Vechtstreek is men minder onder de indruk – daar ontbreekt trekkracht (3.49).

Natuurlijk gezonde landbouw. Meer dan de helft van de grond in Noord-Holland – 60 procent – wordt gebruikt voor landbouw. Door onder meer klimaatverandering komt de landbouw er in de komende decennia anders uit te zien. Op sommige plekken zal ruimte worden gemaakt voor water of natuur, waardoor bestaande landbouwactiviteiten daar niet kunnen worden voortgezet. De landbouw ontwikkelt zich naar een duurzame, natuurlijke, en gezonde landbouw – landbouw die de bodem niet uitput maar gezond houdt, en de basis vormt voor natuurontwikkeling en vergroting van de soortenrijkdom. Goed voor de voedselproductie én het tegengaan van klimaatverandering.

	Noord-Holland	*Bestuursregio's*								
		I	*II*	*III*	*IV*	*V*	*VI*	*VII*	*VIII*	*IX*
Natuurlijk gezonde landbouw	**3.65**	3.49	3.58	3.66	3.64	3.65	3.70	3.61	3.75	3.62

Noot Noord-Holland (N=1.447). I=Gooi en Vechtstreek (N=131); II=Kop van Noord-Holland (N=102); III=Alkmaar (N=160); IV=IJmond (N=73); V=West-Friesland (N=131); VI=Zuid-Kennemerland (N=117); VII=Amstelland-Meerlanden (N=183); VIII=Zaanstreek-Waterland (N=174); IX=Amsterdam (N=375). Zie noot op pagina 5 voor verdere details berekeningswijze.

Beweging 'natuurlijk gezonde landbouw' roept vooral positieve associaties op. De belangrijkste woorden die met deze beweging worden verbonden zijn het inmiddels bekende 'goed' en 'landbouw'. Daarnaast gebruikt men positieve woorden als 'mooi' en 'prima'.

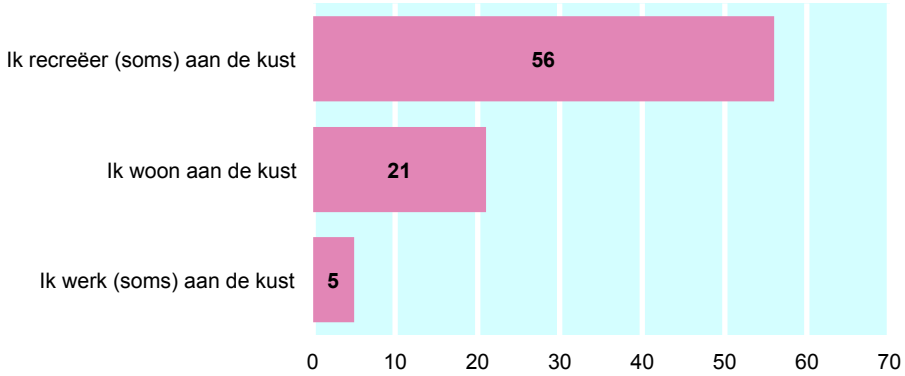

Vraagformaat 'Welke gedachte komt als eerste bij u op wanneer u de bovenstaande tekst leest?' Noot N=1.447.

NOORD-HOLLAND SCHIEREILAND: KUST EN GROTE WERKEN

Relatie met de kust bestaat voor Noord-Hollanders vooral uit recreëren en wonen. Ruim de helft van de respondenten (56 procent) zegt (soms) aan de kust te recreëren; 21 procent zegt aan de kust te wonen. Vijf procent bezoekt de kust om te werken.

Figuur 8 Individuele situatie: relatie tot de kust

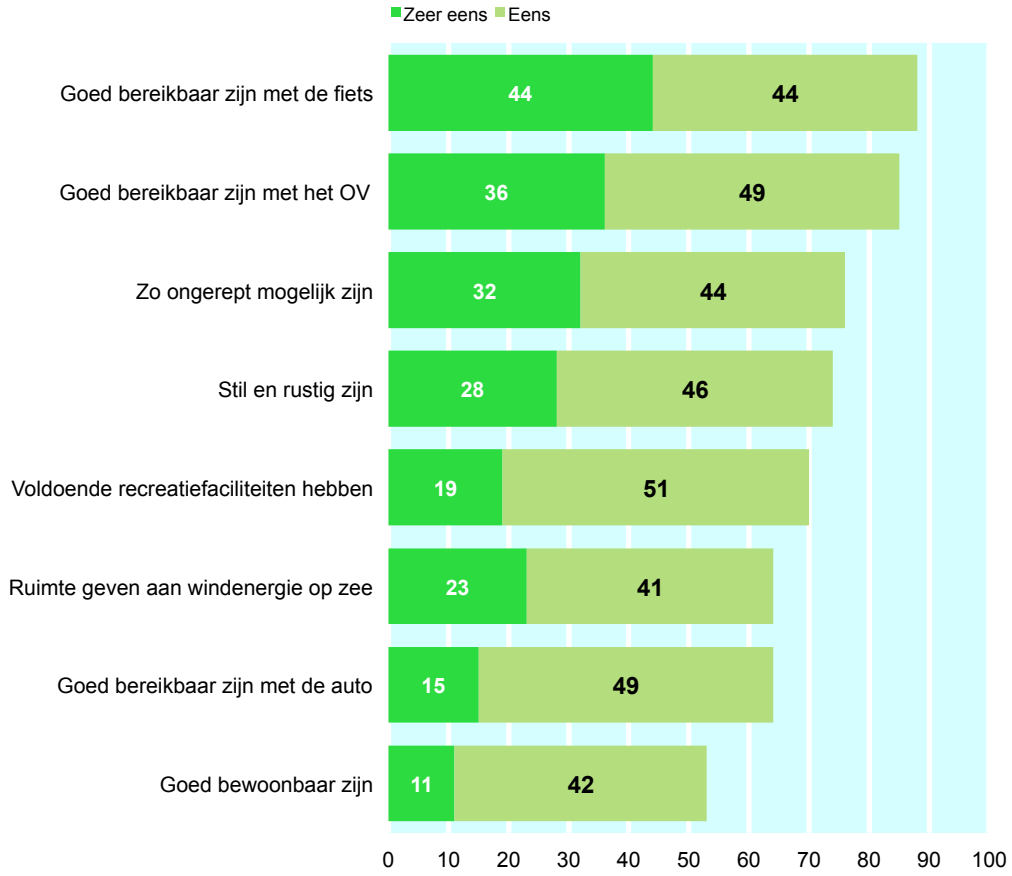

Vraagformaat 'Deze vraag gaat over de kust in Noord-Holland, gevormd door de Noordzeekust, de Waddenzee en het IJsselmeer/Markermeer. Kruis aan welke situatie op u van toepassing is. Meerdere antwoorden mogelijk!' Noot N=1.447.

Kust moet voor iedereen bereikbaar zijn. Respondenten hechten sterk aan een goede bereikbaarheid van de kustgebieden, zowel met de fiets (88 procent 'eens', waarvan maar liefst 44 procent 'zeer eens', indicatief voor sterke emotie) als met het openbaar vervoer (85 procent 'eens', waarvan 36 procent 'zeer eens'). Men geeft aanzienlijk minder om de bereikbaarheid per auto. Bijna twee op de drie respondenten (64 procent) is het eens dat de kust goed bereikbaar moet zijn met de auto, maar slechts 15 procent heeft daar sterke emoties bij ('zeer eens').

Men hecht aan ongereptheid, stilte en rust in de kustgebieden. Ruim driekwart van de respondenten (76 procent) is het eens met de stelling dat de kustgebieden zo ongerept mogelijk moeten zijn (32 percent 'zeer eens'). Vierenzeventig procent is het eens met de stelling dat de kustgebieden 'stil en rustig' moeten zijn (28 procent).

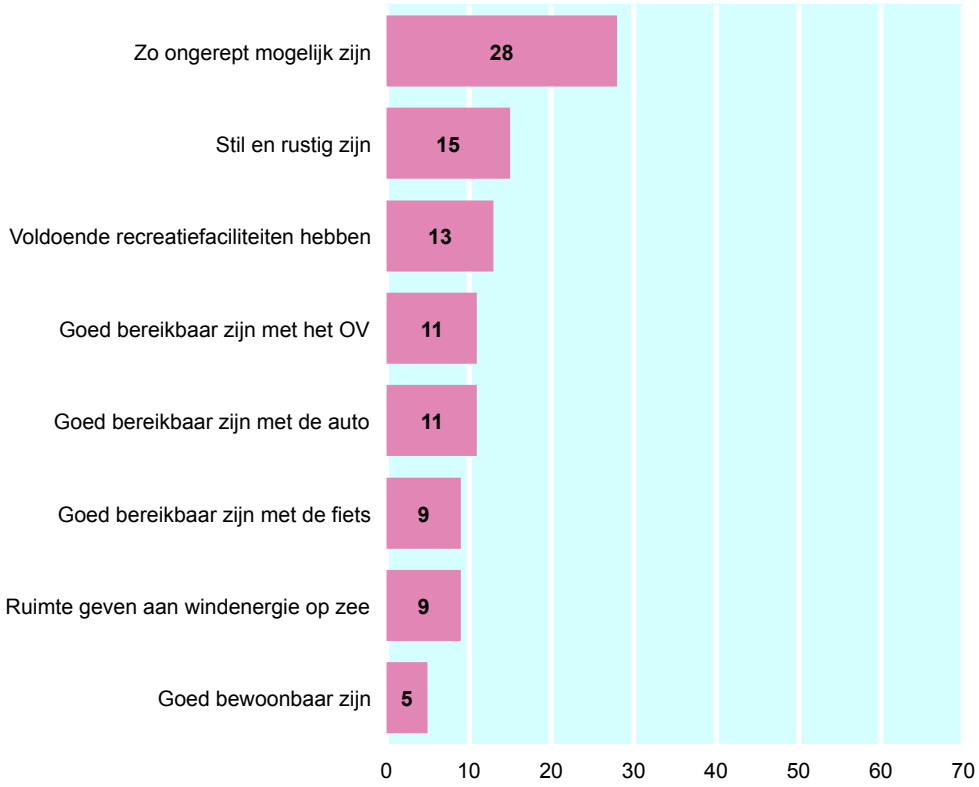
Figuur 9 Stellingen over kustgebieden

Vraagformaat 'Hieronder ziet u een lijst met stellingen over de kust. De kustgebieden moeten ….' Noot N=1.447.

Ongereptheid en rust meest wenselijk. Ongereptheid, rust en stilte komen scherp naar voren als meest gewenste aspecten van de kustgebieden. 'Zo ongerept mogelijk' voert de ranglijst aan (genoemd door 28 procent van de ondervraagden als meest wenselijk), direct gevolgd door 'stil en rustig' (15 procent). Samen komt dit neer op 43 procent, terwijl slechts 20 procent de voorkeur geeft aan bereikbaarheid per fiets of openbaar vervoer. Hierboven zagen we dat Noord-Hollanders sterk hechten aan het versterken van het landschap; onderstaande figuur laat zien dat ongerepte en stille kustgebieden hier een belangrijk onderdeel van zijn.

Figuur 10 Stellingen over kustgebieden – rangordening meest wenselijk

Vraagformaat 'Wat vindt u het meest wenselijk? Kustgebieden die ...(maximaal 1 antwoord!)' **Noot** N=1.447.

Noord-Hollanders: meer landrotten dan zeehelden? Een derde beweging die aan de respondenten werd voorgelegd is die van Noord-Holland als schiereiland. Deze beweging slaat echter niet wezenlijk aan bij de respondenten, getuige een stokkende aansprekendheid van 'maar' 3.47. Combineren we dit met het eerste deel van dit rapport dan dringt de conclusie zich op dat Noord-Hollanders zich meer laten leiden door de pracht van het landschap dan door al het fraais dat de kust te bieden heeft. In de Kop van Nood-Holland toont men zich het meest positief (3.58), daar genereert het beeld van Noord-Holland als schiereiland lichte tractie. In de IJmond (3.37) en de Gooi- en Vechtstreek (3.38) is de aansprekendheid het laagst.

Noord-Holland schiereiland: kust en grote werken. De Noordzee, de Waddenzee en het IJsselmeer/Markermeer bepalen een groot deel van de identiteit van de provincie Noord-Holland. In de komende decennia neemt de betekenis van deze wateren voor Noord-Holland nog verder toe. Bijvoorbeeld als gebieden voor windenergie, natuur en recreatie. Dat vraagt om maatwerk, passend bij de kwaliteiten die deze gebieden, nu en in de toekomst te bieden hebben.

	Noord-Holland	*Bestuursregio's*								
		I	*II*	*III*	*IV*	*V*	*VI*	*VII*	*VIII*	*IX*
Noord-Holland schiereiland: kust en grote werken	**3.47**	3.38	3.58	3.53	3.37	3.53	3.43	3.38	3.45	3.40

Noot Noord-Holland (N=1.447). I=Gooi en Vechtstreek (N=131); II=Kop van Noord-Holland (N=102); III=Alkmaar (N=160); IV=IJmond (N=73); V=West-Friesland (N=131); VI=Zuid-Kennemerland (N=117); VII=Amstelland-Meerlanden (N=183); VIII=Zaanstreek-Waterland (N=174); IX=Amsterdam (N=375). Zie noot op pagina 5 voor verdere details berekeningswijze.

Beweging 'Noord-Holland schiereiland' roept uiteenlopende associaties op. De belangrijkste woorden die met deze beweging worden verbonden zijn naast het schier onvermijdelijke 'goed' ook woorden als 'natuur', 'windmolens', natuur', 'mooi' en 'ambitieus'.

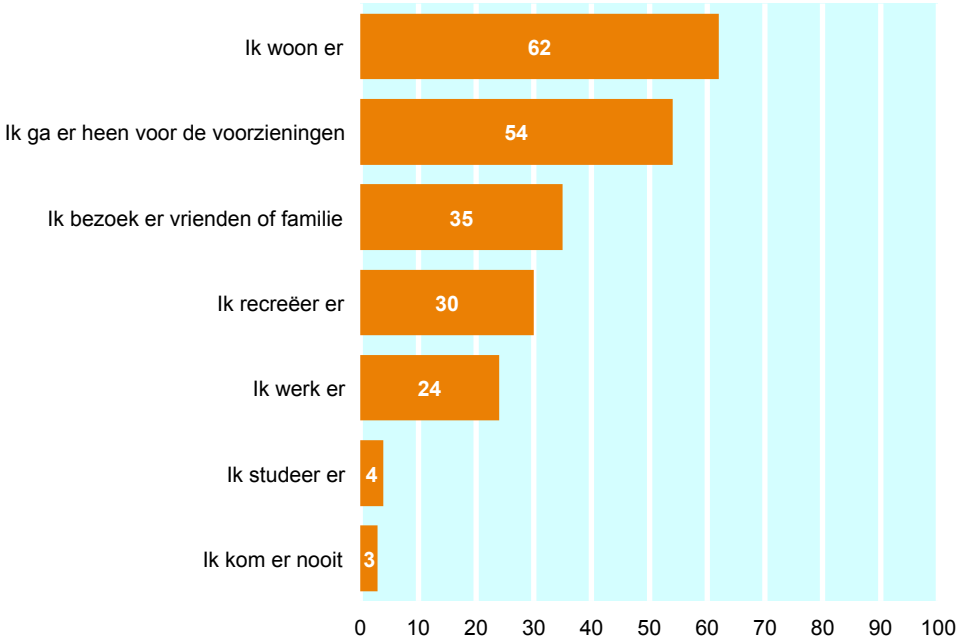

Vraagformaat 'Welke gedachte komt als eerste bij u op wanneer u de bovenstaande tekst leest?' Noot N=1.447.

DE STAD ALS KLOPPEND HART VAN DE REGIO: STERKE KERNEN, STERKE REGIO'S

Relatie met stad bestaat vooral uit er wonen of gebruiken van voorzieningen. Ruim zes op de tien respondenten (62 procent) zegt zelf in een stad of grote kern te wonen. Meer dan de helft van de respondenten (54 procent) gaat naar de stad vanwege de voorzieningen. In mindere mate bezoekt men de stad voor bezoek van familie of vrienden (35 procent), om te recreëren (30 percent) of om te werken. Slechts 3 procent van de respondenten geeft aan nooit in de stad te komen.

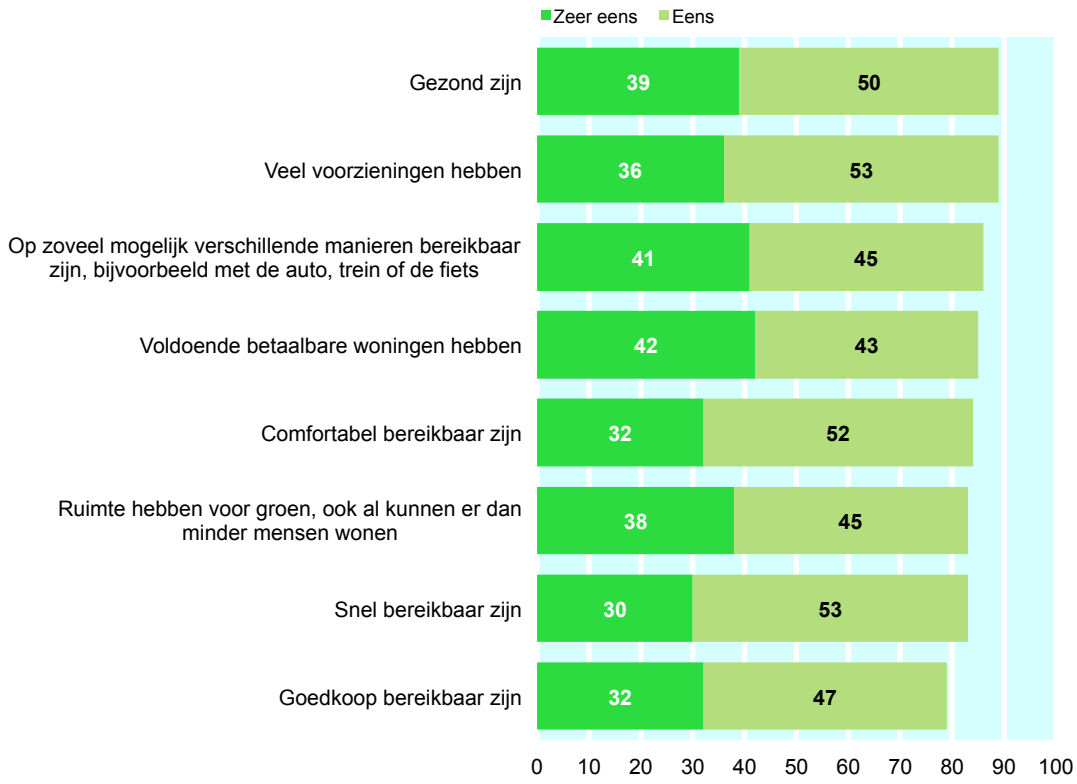
Figuur 11 Individuele situatie: de stad of grote kern die het dichtst bij de eigen woning ligt

Vraagformaat 'Deze vraag gaat over de stad of grote kern die het dichtst bij uw woning ligt. Dat kan ook uw woonplaats zijn. Kruis aan welke situatie op u van toepassing is. Meerdere antwoorden mogelijk!' Noot N=1.447.

Brede verzameling wensen ten aanzien van de stad. De stad moet in de ogen van de Noord-Hollandse respondenten aan een reeks eisen voldoen. De stad moet gezond zijn, veel voorzieningen hebben, bereikbaar zijn (liefst snel, goedkoop, comfortabel en op verschillende manieren), voldoende betaalbare woningen hebben en ruimte hebben voor groen. Al deze items genieten steun in een bandbreedte van circa 80 tot 90 procent 'mee eens'. De emotionele verankering bevindt zich in de bandbreedte 30 tot 42 procent 'zeer eens', met 'voldoende betaalbare woningen' (42 procent) als meest urgente uitschieter.

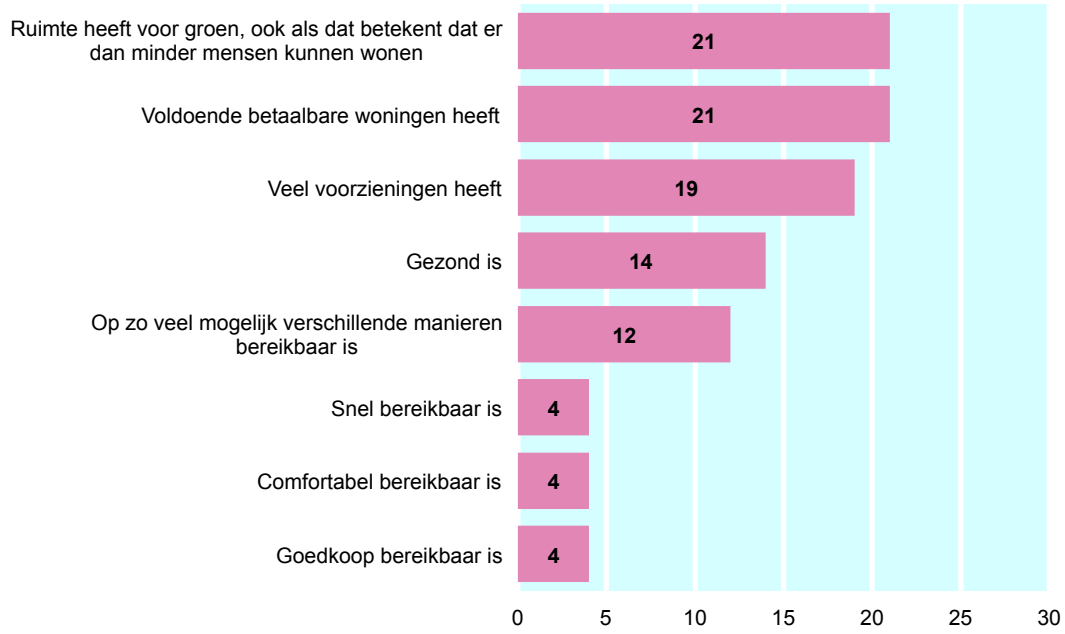
Figuur 12 Stellingen over stad of grote kern

Vraagformaat 'Hieronder ziet u een lijst met stellingen. Een stad of grote kern moet...' **Noot** N=1.447.

Ruimte voor groen op eerste plaats bij rangordening. 'Ruimte voor groen' schiet naar de eerste plaats als gevraagd wordt welk van de verschillende aspecten men het meest wenselijk vindt. 'Ruimte voor groen' wordt genoemd door 21 procent van de ondervraagden en deelt de toppositie met 'voldoende betaalbare woningen'. De bereikbaarheidsitems lijken enigszins onder te sneeuwen.

Figuur 13 Stad of grote kern – meest wenselijk

Vraagformaat 'Wat vindt u het meest wenselijk? Een stad of grote kern die... (maximaal 1 antwoord!)' **Noot** N=1.447.

Stad als kloppend hart genereert geen tractie. De aansprekendheid van een beweging in de richting van de stad of lokale kern als 'kloppend hart van de regio' bedraagt 3.45, dus minder dan het kritische punt van 3.50 waar tractie ontstaat. In West-Friesland (3.70) and Alkmaar (3.65) genereert deze beweging wel tractie. In Zuid-Kennemerland (3.36), Amstelland-Meerlanden (3.37) en de Zaanstreek-Waterland (3.38) reageert men het meest gereserveerd.

De stad als kloppend hart van de regio: sterke kernen, sterke regio's. Belangrijke kernen in de regio, zoals Hilversum, Schagen en Hoorn, trekken mensen en bedrijven aan en zorgen ervoor dat voorzieningen bestaansrecht hebben. Dit wil de Provincie Noord-Holland versterken, zodat de kernen als kloppend hart van hun regio functioneren. Voorzieningen blijven zo bereikbaar voor omliggende dorpen. Zo zorgt de provincie bovendien voor efficiëntere verkeer- en vervoersstromen, kunnen er stappen in de energie-transitie gemaakt worden en behoudt de provincie de natuur en het open landschap.

	Noord-Holland	*Bestuursregio's*								
		I	*II*	*III*	*IV*	*V*	*VI*	*VII*	*VIII*	*IX*
De stad als kloppend hart van de regio: sterke kernen, sterke regio's	**3.45**	3.53	3.58	3.65	3.53	3.70	3.36	3.37	3.38	3.44

Noot Noord-Holland (N=1.447). I=Gooi en Vechtstreek (N=131); II=Kop van Noord-Holland (N=102); III=Alkmaar (N=160); IV=IJmond (N=73); V=West-Friesland (N=131); VI=Zuid-Kennemerland (N=117); VII=Amstelland-Meerlanden (N=183); VIII=Zaanstreek-Waterland (N=174); IX=Amsterdam (N=375). Zie noot op pagina 5 voor verdere details berekeningswijze.

Beweging 'Stad als kloppend hart' roept vooral positieve associaties op. Het woord 'goed' domineert de associaties. Daarna volgt weinig.

Vraagformaat 'Welke gedachte komt als eerste bij u op wanneer u de bovenstaande tekst leest?' Noot N=1.447.

EEN METROPOOL IN WORDING: VERSTEDELIJKING, MOBILITEIT, LANDSCHAP

Amsterdam als metropool-in-wording brengt mensen niet in vervoering. De respondenten reageren lauw op de beweging van de Amsterdamse regio in de richting van een metropool. De aansprekendheid blijft steken op 3.30, ruim onder de grens waar tractie ontstaat. Enthousiasme beperkt zich tot de respondenten in IJmond, waar sprake is van lichte tractie (3.59). Zelfs de respondenten uit de Amsterdamse regio reageren lauw (3.38). De koelste reactie is te vinden in de regio Alkmaar (3.22).

Een metropool in wording: verstedelijking, mobiliteit, landschap. Wereldwijd worden steden steeds groter. Meestal geldt dat hoe groter de stad is, hoe drukker het wordt. De regio Amsterdam zal zich de komende decennia steeds verder ontwikkelen tot een echte metropool. Het aantal inwoners en het aantal arbeidsplaatsen zal toenemen. Dat is goed voor de Nederlandse economie, de nationale welvaart en de internationale concurrentiepositie van Nederland. Om de bereikbaarheid te waarborgen wil de provincie ervoor zorgen dat de infrastructuur met de stad meegroeit. Tegelijkertijd zorgt de provincie ervoor dat het groen in de directe nabijheid van de stad in stand wordt gehouden en wordt versterkt.

	Noord-Holland	*I*	*II*	*III*	*IV*	*V*	*VI*	*VII*	*VIII*	*IX*
		Bestuursregio's								
Een metropool in wording: verstedelijking, mobiliteit, landschap	**3.30**	3.35	3.36	3.22	3.59	3.38	3.35	3.43	3.35	3.38

Noot Noord-Holland (N=1.447). I=Gooi en Vechtstreek (N=131); II=Kop van Noord-Holland (N=102); III=Alkmaar (N=160); IV=IJmond (N=73); V=West-Friesland (N=131); VI=Zuid-Kennemerland (N=117); VII=Amstelland-Meerlanden (N=183); VIII=Zaanstreek-Waterland (N=174); IX=Amsterdam (N=375). Zie noot op pagina 5 voor verdere details berekeningswijze.

Beweging 'Metropool in wording' roept uiteenlopende associaties op. Naast het inmiddels onvermijdelijke 'goed' speelt ook 'groen' een belangrijke rol als associatie. Andere woorden zijn 'druk', 'Amsterdam, 'prima', 'stad' en 'ambitieus'.

Vraagformaat 'Welke gedachte komt als eerste bij u op wanneer u de bovenstaande tekst leest?' **Noot** N=1.447.

* * *

BIJLAGE 1 METHODOLOGISCHE VERANTWOORDING

- Het totaal aantal respondenten bedraagt 1.447.
- De respondenten zijn online ondervraagd. Deze keuze genoot de voorkeur boven het telefonisch of face-to-face interviewen van mensen, vanwege geringere kosten en kortere duur van het veldwerk.
- Alle 1.447 respondenten zijn afkomstig uit Noord-Holland:
  - Alle interviews zijn online afgenomen door veldwerkorganisatie NoTies uit Monnickendam.
  - Veldwerkperiode was van 16-21 maart, 2018.
  - NoTies werkt volgens de regels vastgesteld door marktonderzoek-associatie MOA.
- Over het *inVotes* panel:
  - Het inVotes panel van NoTies heeft ongeveer 50.000 leden die op zeer uiteenlopende sites zijn geworven. Ruim de helft van de panelleden (25 tot 30.000) wordt door NoTies als actief beschouwd.
  - NoTies heeft 6.106 in Noord-Holland woonachtige leden van het inVotes panel benaderd, inclusief de inactieve panelleden. Met 24% procent is de response lager dan gebruikelijk; normaal gesproken haalt NoTies een response van circa 30 procent voor surveys gericht op de actieve leden van het panel. Als we dit laatste gegeven combineren met het feit dat bijna de helft van het panel als niet-actief is aangemerkt, geldt een response van 24 procent als redelijk.
  - De leden van het inVotes panel moeten elk jaar hun profielgegevens actualiseren, anders worden zij uitgesloten van deelname. Panelleden worden beloond voor hun tijd en inzet. Ze kunnen punten sparen per onderzoek die verzilverd kunnen worden bij uiteenlopende online winkels via online cadeaubonnen. Ook staat er een panelbeheerder altijd klaar om snel en op een respectvolle manier antwoord te geven op vragen die panelleden kunnen hebben.
  - Het inVotes panel werkt verplicht met de Gouden Standaard.
  - No Ties heeft veel aandacht voor privacy en beveiliging. Er is voor gezorgd dat derden niet bij de gegevens van de panelleden kunnen komen. Individuele gegevens van panelleden worden nooit ter beschikking gesteld aan derden.
  - Het inVotes panel is ISO-gecertificeerd.
- Naast de gebruikelijke weging op demografische variabelen (leeftijd, geslacht en sociale klasse) is een aanvullende weging toegepast op de omvang van de regio.

BIJLAGE 2 FREQUENTIEVRAGENLIJST

Een goede balans tussen economische groei en leefbaarheid
Het is goed wonen, werken en leven in Noord-Holland. Om dit in de toekomst zo te houden is een goede balans nodig tussen economische groei en leefbaarheid. Een gezonde en veilige leefomgeving die goed is voor mens, plant en dier, is een voorwaarde voor een gezonde economie.

Q1 Welk woord komt als eerste bij u op wanneer u de bovenstaande ambitie leest?

Q2 Wat vindt u van deze ambitie?

Zeer aansprekend	17
Aansprekend	51
Beetje aansprekend	21
Niet aansprekend	8
Helemaal niet aansprekend	3

ACHT DEELAMBITIES. Random aanbieden en steeds op apart scherm.

De Provincie Noord-Holland heeft specifieke ambities geformuleerd voor een aantal beleidsterreinen.

Een klimaatbestendige en 'water-robuuste' provincie
Stad, land en infrastructuur worden zo ingericht dat extreme regen, droogte en hitte niet tot overlast leiden. In de steden, waar het regenwater minder snel weg kan, wordt het water tijdelijk opgevangen. In de veenweidegebieden wordt de bodemdaling, onder andere als gevolg van het lage grondwaterpeil, tegengegaan en waar mogelijk hersteld.

Q3 Wat vindt u van deze ambitie?

Zeer aansprekend	23
Aansprekend	51
Beetje aansprekend	21
Niet aansprekend	4
Helemaal niet aansprekend	1

Een gezonde en veilige provincie
De kwaliteit van de bodem, water en lucht wordt verbeterd. De veiligheid rondom risicovolle werklocaties wordt groter en de geluidsbelasting wordt minder. Waar mogelijk gaat de Provincie Noord-Holland verder dan wat wettelijk verplicht is.

Q4 Wat vindt u van deze ambitie?

Zeer aansprekend	26
Aansprekend	46
Beetje aansprekend	21
Niet aansprekend	6
Helemaal niet aansprekend	1

Vergroten van biodiversiteit en natuur
Het aantal planten en diersoorten in Noord-Holland wordt vergroot, door een gezonde leefomgeving, verbeterde bodem- en waterkwaliteit, aantrekkelijkheid van de steden en verduurzaming van de landbouw. Dat helpt dan weer om de doelen van de Provincie Noord-Holland op het gebied van economische duurzame landbouw en omgaan met klimaatverandering te bereiken.

Q5 Wat vindt u van deze ambitie?

Zeer aansprekend	24
Aansprekend	43
Beetje aansprekend	24
Niet aansprekend	7
Helemaal niet aansprekend	3

Een duurzame economie
Noord-Holland gaat over naar een duurzame economie, met innovatie als belangrijke motor. Herbruikbaarheid van producten en grondstoffen (circulaire economie), duurzame landbouw en energietransitie krijgen de ruimte. Zo kan ontdekt worden wat wel en niet werkt.

Q6 Wat vindt u van deze ambitie?

Zeer aansprekend	23
Aansprekend	43
Beetje aansprekend	26
Niet aansprekend	7
Helemaal niet aansprekend	2

Vraaggericht bouwen
Nieuwe woningen en kantoren worden gebouwd op locaties waar mensen graag willen wonen en werken. Dit betekent voornamelijk bouwen in en aansluitend op de bestaande verstedelijkte gebieden. Om aan de duurzaamheidsdoelstellingen te voldoen is duurzaamheid zowel bij nieuwbouw als bestaande bouw het uitgangspunt.

Q7 Wat vindt u van deze ambitie?

Zeer aansprekend	18
Aansprekend	46
Beetje aansprekend	27
Niet aansprekend	7
Helemaal niet aansprekend	2

Een goed, veilig en duurzaam mobiliteitsnetwerk
Inwoners en bedrijven van Noord-Holland moeten zichzelf of hun producten eenvoudig en veilig kunnen verplaatsen. Zij krijgen daarvoor zoveel mogelijk de vrijheid om te kunnen kiezen voor auto, OV of fiets, en daartussen te wisselen. Belangrijke OV-knooppunten in de regio worden hiervoor geschikt gemaakt. De negatieve gevolgen van de mobiliteit op klimaat, gezondheid, natuur en landschap worden zo minimaal mogelijk gehouden.

Q8 Wat vindt u van deze ambitie?

Zeer aansprekend	25
Aansprekend	46
Beetje aansprekend	23
Niet aansprekend	5
Helemaal niet aansprekend	2

Versterken van Noord-Hollandse landschap
Om de prachtige Noord-Hollandse landschappen in stand te houden worden unieke, beeldbepalende, cultuur-historisch waardevolle landschappen behouden en versterkt. Mooie voorbeelden zijn De Beemster, Westfriese Omringdijk, stolpboerderijen, en dorpen met lintbebouwing.

Q9 Wat vindt u van deze ambitie?

Zeer aansprekend	32
Aansprekend	43
Beetje aansprekend	19
Niet aansprekend	4
Helemaal niet aansprekend	1

Klimaatneutraliteit
In 2050 is Noord-Holland volledig klimaatneutraal. Hiervoor is een transitie nodig naar duurzame energiebronnen als wind-, zon- en waterenergie en een bijpassende infrastructuur. De Provincie Noord-Holland biedt hiervoor de ruimte, waarbij de provincie er rekening mee houdt dat in gebieden waar veel mensen wonen en het landschap kwetsbaar is, de mogelijkheden voor opwekken van duurzame energie beperkt zijn.

Q10 Wat vindt u van deze ambitie?

Zeer aansprekend	20
Aansprekend	46
Beetje aansprekend	24
Niet aansprekend	7
Helemaal niet aansprekend	3

Q11 Om de ambities voor Noord-Holland voor elkaar te krijgen wil de Provincie Noord-Holland terughoudend zijn met regelgeving en meer vertrouwen geven aan gemeenten en lokale initiatiefnemers. Belangrijke gemeente-overstijgende opgaven, zoals de energietransitie, provinciale wegen en natuurontwikkeling, worden provincie-breed opgepakt.

Wat vindt u daarvan?

Zeer positief	11
Positief	50
Niet positief en niet negatief	29
Negatief	6
Zeer negatief	2
Weet niet	2

DE VIJF BEWEGINGEN

Beweging #1

Q12 Deze vraag gaat over de kust in Noord-Holland, gevormd door de Noordzeekust, de Waddenzee en het IJsselmeer/Markermeer. Kruis aan welke situatie op u van toepassing is. Meerdere antwoorden mogelijk!

Ik woon aan de kust	21
Ik werk (soms) aan de kust	5
Ik recreëer (soms) aan de kust	56
Niet van toepassing	28

Q13 Hieronder ziet u een lijst met stellingen over de kust. De kustgebieden moeten… **Items random aanbieden.**

		Zeer eens	*Eens*	*Niet eens en niet oneens*	*Oneens*	*Zeer oneens*
Q13	… zo ongerept mogelijk zijn.	32	44	21	2	0
Q14	… voldoende recreatiefaciliteiten hebben.	19	51	24	5	0
Q15	… goed bereikbaar zijn met de auto.	15	49	27	6	2
Q16	… goed bewoonbaar zijn.	11	42	33	12	2
Q17	… stil en rustig zijn.	28	46	25	2	0
Q18	… ruimte geven aan windenergie op zee.	23	41	25	7	4
Q19	… goed bereikbaar zijn met de fiets.	44	44	11	1	0
Q20	… goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer.	36	49	14	`1	0

Q21 Wat vindt u het meest wenselijk? Kustgebieden die… (maximaal 1 antwoord!) Items random aanbieden.

… zo ongerept mogelijk zijn.	28
… voldoende recreatiefaciliteiten hebben.	13
… goed bereikbaar zijn met de auto.	11
… goed bewoonbaar zijn.	5
… stil en rustig zijn.	15
… ruimte geven aan windenergie op zee.	9
… goed bereikbaar zijn met de fiets.	9
… goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer	11

Noord-Holland schiereiland: kust en grote werken
De Noordzee, de Waddenzee en het IJsselmeer/Markermeer bepalen een groot deel van de identiteit van de provincie Noord-Holland. In de komende decennia neemt de betekenis van deze wateren voor Noord-Holland nog verder toe. Bijvoorbeeld als gebieden voor windenergie, natuur en recreatie. Dat vraagt om maatwerk, passend bij de kwaliteiten die deze gebieden, nu en in de toekomst te bieden hebben.

Q22 Welke gedachte komt als eerste bij u op wanneer u de bovenstaande tekst leest?

Q23 Wat vindt u van deze tekst?

Zeer aansprekend	10
Aansprekend	44
Beetje aansprekend	32
Niet aansprekend	11
Helemaal niet aansprekend	3

Beweging #2 en #3 – Nieuw scherm

Q24 Deze vraag gaat over de stad of grote kern die het dichtst bij uw woning ligt. Dat kan ook uw woonplaats zijn. Kruis aan welke situatie op u van toepassing is. Meerdere antwoorden mogelijk!

Ik woon er	62
Ik werk er	24
Ik recreëer er	30
Ik studeer er	4
Ik bezoek er vrienden of familie	35
Ik ga er heen voor de voorzieningen (bv. ziekenhuis, winkels, gemeentehuis)	54
Ik kom er nooit	3
Niet van toepassing	3

Q25 Hieronder ziet u een lijst met stellingen. Een stad of grote kern moet... **Items random aanbieden.**

		Zeer eens	*Eens*	*Niet eens en niet oneens*	*Oneens*	*Zeer oneens*
Q25	… veel voorzieningen hebben.	36	53	10	1	0
Q26	… goedkoop bereikbaar zijn.	32	47	18	2	0
Q27	… comfortabel bereikbaar zijn.	32	52	14	1	0
Q28	… snel bereikbaar zijn.	30	53	16	1	0
Q29	… op zoveel mogelijk verschillende manieren bereikbaar zijn, bijvoorbeeld met de auto, trein of de fiets.	41	45	12	2	0
Q30	… voldoende betaalbare woningen hebben.	42	43	13	1	0
Q31	… ruimte hebben voor groen, ook al kunnen er dan minder mensen wonen.	38	45	14	2	0
Q32	… gezond zijn.	39	50	10	1	0

Q33 Wat vindt u het meest wenselijk? Een stad of grote kern die… (maximaal 1 antwoord!) **Items random aanbieden.**

… veel voorzieningen heeft.	19
… goedkoop bereikbaar is.	4
… comfortabel bereikbaar is.	4
… snel bereikbaar is.	4
… op zoveel mogelijk verschillende manieren bereikbaar is, bijvoorbeeld met de auto, trein of de fiets.	12
… voldoende betaalbare woningen heeft.	21
… ruimte heeft voor groen, ook als dat betekent dat er dan minder mensen kunnen wonen.	21
… gezond is.	14

Een metropool in wording: verstedelijking, mobiliteit, landschap
Wereldwijd worden steden steeds groter. Meestal geldt dat hoe groter de stad is, hoe drukker het wordt. De regio Amsterdam zal zich de komende decennia steeds verder ontwikkelen tot een echte metropool. Het aantal inwoners en het aantal arbeidsplaatsen zal toenemen. Dat is goed voor de Nederlandse economie, de nationale welvaart en de internationale concurrentiepositie van Nederland. Om de bereikbaarheid te waarborgen wil de provincie ervoor zorgen dat de infrastructuur met de stad meegroeit. Tegelijkertijd zorgt de provincie ervoor dat het groen in de directe nabijheid van de stad in stand wordt gehouden en wordt versterkt.

Q34 Welke gedachte komt als eerste bij u op wanneer u de bovenstaande tekst leest?

Q35 Wat vindt u van deze tekst?

Zeer aansprekend	10
Aansprekend	40
Beetje aansprekend	28
Niet aansprekend	16
Helemaal niet aansprekend	4

De stad als kloppend hart van de regio: sterke kernen, sterke regio's
Belangrijke kernen in de regio, zoals Hilversum, Schagen en Hoorn, trekken mensen en bedrijven aan en zorgen ervoor dat voorzieningen bestaansrecht hebben. Dit wil de Provincie Noord-Holland versterken, zodat de kernen als kloppend hart van hun regio functioneren. Voorzieningen blijven zo bereikbaar voor omliggende dorpen. Zo zorgt de provincie bovendien voor efficiëntere verkeer- en vervoersstromen, kunnen er stappen in de energietransitie gemaakt worden en behoudt de provincie de natuur en het open landschap.

Q36 Welke gedachte komt als eerste bij u op wanneer u de bovenstaande tekst leest?

Q37 Wat vindt u van deze tekst?

Zeer aansprekend	12
Aansprekend	42
Beetje aansprekend	30
Niet aansprekend	12
Helemaal niet aansprekend	3

Beweging #4 – Nieuw scherm

Q38 Deze vraag gaat over uw woning. Kruis aan welke situatie op u van toepassing is. Meerdere antwoorden mogelijk!

Ik heb zonnepanelen	13
De energie in mijn huis is groen opgewekt	20
Ik heb dubbelglas in mijn huis	82
Ik heb muurisolatie	53
Ik heb dakisolatie	45
Ik heb vloerisolatie	33
Ik heb een HR combiketel	63
Niet van toepassing / weet niet	11

Q39 Hieronder ziet u een lijst met stellingen over energie. Energie moet… **Items random aanbieden.**

	Zeer eens	*Eens*	*Niet eens en niet oneens*	*Oneens*	*Zeer oneens*
Q39 … dichtbij huis worden opgewekt.	9	29	49	11	2
Q40 … groen worden opgewekt.	31	42	24	3	1
Q41 … met respect voor het landschap worden opgewekt.	37	46	15	1	0
Q42 … zoveel mogelijk op zee worden opgewekt.	16	29	45	8	3
Q43 … met fossiele brandstoffen worden opgewekt.	3	12	42	27	17
Q44 … met kernenergie worden opgewekt.	6	12	34	24	18

Q45 Wat vindt u het meest wenselijk? Energie die… (maximaal 1 antwoord!) **Items random aanbieden.**

… dichtbij huis wordt opgewekt.	6
… groen wordt opgewekt.	38
… met respect voor het landschap wordt opgewekt.	34
… zoveel mogelijk op zee wordt opgewekt.	14
… met fossiele brandstoffen wordt opgewekt.	2
… met kernenergie wordt opgewekt.	6

Nieuwe energie: energie-infrastructuur, economische transitie
De transitie van fossiele energie naar duurzaam opgewekte energie (zon, wind, water) heeft belangrijke gevolgen voor het bestaande energienetwerk van Noord-Holland. In de komende decennia zal elektriciteit steeds meer op verschillende plekken worden opgewekt, in plaats van in een klein aantal energiecentrales. De energietransitie biedt veel economische kansen voor Noord-Holland. Los hiervan groeit de kenniseconomie met digitale systemen zoals internet. Daarvoor zijn grote datacentra nodig. Deze datacentra vragen veel energie, maar geven ook veel warmte af – warmte die vervolgens weer kan worden benut om bijvoorbeeld huizen te verwarmen. Voor het realiseren van deze kansen is een goede energie-infrastructuur nodig.

Q46 Welke gedachte komt als eerste bij u op wanneer u de bovenstaande tekst leest?

Q47 Wat vindt u van deze tekst?

Zeer aansprekend	18
Aansprekend	46
Beetje aansprekend	26
Niet aansprekend	8
Helemaal niet aansprekend	2

Beweging #5 – Nieuw scherm

Q48 Deze vraag gaat over voedsel. Kruis aan welke situatie op u van toepassing is. Meerdere antwoorden mogelijk!

Ik koop (soms) bewust voedsel uit de regio	34
Ik hou veel rekening met wat voor voedsel ik eet	54
Ik koop alleen biologisch voedsel	7
Ik ben vegetariër	8
Ik koop mijn eten zo goedkoop mogelijk	33
Het maakt mij niet uit waar mijn voedsel vandaan komt	23
Niet van toepassing	6

Q49 Hieronder ziet u een lijst met stellingen over voedselvoorziening. Voedsel moet… **Items random aanbieden.**

		Zeer eens	*Eens*	*Niet eens en niet oneens*	*Oneens*	*Zeer oneens*
Q49	… zoveel mogelijk in de buurt worden verbouwd.	13	36	42	9	1
Q50	… zo gezond mogelijk worden verbouwd.	39	47	13	0	0
Q51	… zo diervriendelijk mogelijk worden verbouwd.	32	46	20	2	0
Q52	… zo goedkoop mogelijk worden verbouwd.	9	32	40	16	4

Q53 Wat vindt u het meest wenselijk? Voedsel dat… (maximaal 1 antwoord!)

… zoveel mogelijk in de buurt wordt verbouwd.	7
… zo gezond mogelijk wordt verbouwd.	55
… zo diervriendelijk mogelijk wordt verbouwd.	27
… zo goedkoop mogelijk wordt verbouwd.	11

Q54 Deze vraag gaat over de natuur. Kruis aan welke situatie op u van toepassing is. Meerdere antwoorden mogelijk!

Ik recreëer graag in de natuur	61
Ik vind dat er genoeg natuur is in Noord-Holland	36
Ik vind meer diersoorten en natuur belangrijk	46
Ik heb niets met de natuur	4
Niet van toepassing	5

Natuurlijk gezonde landbouw
Meer dan de helft van de grond in Noord-Holland – 60 procent – wordt gebruikt voor landbouw. Door onder meer klimaatverandering komt de landbouw er in de komende decennia anders uit te zien. Op sommige plekken zal ruimte worden gemaakt voor water of natuur, waardoor bestaande landbouwactiviteiten daar niet kunnen worden voortgezet. De landbouw ontwikkelt zich naar een duurzame, natuurlijke, en gezonde landbouw – landbouw die de bodem niet uitput maar gezond houdt, en de basis vormt voor natuurontwikkeling en vergroting van de soortenrijkdom. Goed voor de voedselproductie én het tegengaan van klimaatverandering.

Q55 Welke gedachte komt als eerste bij u op wanneer u de bovenstaande tekst leest?

Q56 Wat vindt u van deze tekst?

Zeer aansprekend	19
Aansprekend	41
Beetje aansprekend	27
Niet aansprekend	11
Helemaal niet aansprekend	3

COLOFON
Ambities voor Noord-Holland
Publieksonderzoek Provincie Noord-Holland
7 mei 2018
© Anker Solutions | BKB

ANKER SOLUTIONS | BKB
Westerstraat 252-254
1015 MT Amsterdam
T +31 (0)20 520 52 80
E info@bkb.nl
W www.bkb.nl/ankersolutions

Anker Solutions is onderdeel van BKB Group